

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

1. Διασύνδεση Κρήτης

ΔΕΗ	<p>Ο Διαχειριστής δε δείχνει μέχρι σήμερα την ετοιμότητα να προωθήσει τις κατάλληλες παρεμβάσεις για την ευέλικτη υιοθέτηση κατάλληλων λύσεων και η προγραμματιζόμενη μέσω του νέου σχεδιασμού της αγοράς Διαδικασία Ενοποιημένου Προγραμματισμού θα απαιτήσει την υλοποίηση παρεμβάσεων (όπως για παράδειγμα η ζώνη Κρήτης).</p> <p>Για τις συμβατικές Μονάδες της Κρήτης προβλέπεται η διατήρησή τους, ακόμη και μετά την ολοκλήρωση των διασυνδέσεων. Αυτό συνεπάγεται σημαντικές δαπάνες από πλευράς ΔΕΗ Α.Ε., κυρίως πάγιες (για τη διατήρηση της διαθεσιμότητας του παραγωγικού δυναμικού), αλλά και μεταβλητές (στο ποσοστό που το παραγωγικό δυναμικό καλείται να λειτουργήσει για λόγους ενεργειακής επάρκειας και ασφάλειας τροφοδοσίας). Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη να καθοριστούν ρυθμιστικά οι όροι λειτουργίας και ο τρόπος αποζημίωσης των συγκεκριμένων Μονάδων.</p>
ΕΣΑΗ	<p>Το φετινό ΔΠΑ αναφέρει ότι η διασύνδεση Αττική-Κρήτη θα τεθεί σε λειτουργία το β' εξάμηνο του 2023. Όπως και το αντίστοιχο περυσινό ΔΠΑ, το παρόν κείμενο αποτυπώνει την ισχύ της διασύνδεσης στα 700 MW χωρίς όμως να θεωρεί αμετάκλητο αυτό το μέγεθος, καθώς στο κείμενο αναφέρεται ότι η ισχύς της διασύνδεσης μπορεί τελικά να επιλεγεί μέχρι και στα 1000 MW. Στο κείμενο του ΔΠΑ γίνεται επίσης αναφορά σε Μνημόνιο Κατανόησης που έχει ήδη υπογραφεί μεταξύ ΑΔΜΗΕ και Euroasia Interconnector. Από τους πίνακες που παρατίθενται στο Παράρτημα του ΔΠΑ (σελ. 143-144) φαίνεται ότι η πρώτη φάση του Euroasia Interconnector περιλαμβάνει και τη διασύνδεση Αττική-Κρήτη με ισχύ 1000 MW και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης το 2021. Από ό,τι φαίνεται η συνεργασία του ΑΔΜΗΕ με τον Euroasia Interconnector θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική μείωση του απαιτούμενου χρόνου για την υλοποίηση της διασύνδεσης Αττική-Κρήτη. Καθώς οι επιπτώσεις στις πετρελαιϊκές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής στην Κρήτη από τις Οδηγίες 2010/75/ΕΕ και 2015/2193/ΕΕ θα αρχίσουν ήδη από το 2020, θεωρούμε ότι θα πρέπει να γίνει κάθε δυνατή προσπάθεια για επιτάχυνση των χρονοδιαγραμμάτων και αυτό θα έπρεπε να αποτυπωθεί, εάν είναι εφικτό, στο τελικό σχέδιο του φετινού ΔΠΑ που θα εγκρίνει η ΡΑΕ.</p>
EuroAsia Interconnector	<p>Έπειτα από την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΔΜΗΕ, της 20ης Δεκεμβρίου 2017, να τεθεί το ΔΠΑ 2019 - 2028 σε Δημόσια Διαβούλευση και ειδικότερα για το σχεδιασμό της Φάσης II της διασύνδεσης της Κρήτης με την Αττική στο ΔΠΑ 2019 - 2028 παρακαλούμε να λάβετε υπόψη σας τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η διασύνδεση της Κρήτης με την περιοχή της Αττικής αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του EuroAsia Interconnector (Συγκρότημα Ισραήλ - Κύπρος - Ελλάδα), η οποία έχει χαρακτηριστεί ως Ευρωπαϊκό έργο κοινού ενδιαφέροντος (PCI) και Διάδρομος Ηλεκτρικής Ενέργειας, απαραίτητος για την εφαρμογή των διαδρόμων προτεραιότητας και την ενεργειακή υποδομή σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 347/2013 και περιλαμβάνεται στον 3ο κατάλογο της Ένωσης ο οποίος θεσπίστηκε με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2017) 7834 τελικό, της 23.11.2017 (επισυνάπτεται στην παρούσα). Ο Κανονισμός (ΕΕ) 347/2013 έχει γενική ισχύ και είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα στην Ελλάδα (Παράρτημα III 2 (3) του Κανονισμού (ΕΕ) 347/2013). 2. Το PCI EuroAsia Interconnector (συμπεριλαμβανομένου του τμήματος της διασύνδεσης της Κρήτης με την περιφέρεια της Αττικής) περιλαμβάνεται στο ΤΥΝDP (Ευρωπαϊκό Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης) του ENTSO-E (Παράρτημα III 2 (3) Κανονισμός (ΕΕ) 347/2013) (Διαχειριστής Συστημάτων Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας), το οποίο περιλαμβάνει τα έργα μεταφοράς τα οποία πρόκειται να υλοποιηθούν σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. 3. Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 347/2013, το τμήμα του PCI EuroAsia Interconnector (σε ότι αφορά τη διασύνδεση της Κρήτης με την περιφέρεια της Αττικής) περιλαμβάνεται στο εθνικό ΤΥΝDP (ΔΠΑ) και του παρέχεται η μέγιστη δυνατή προτεραιότητα εντός του ΤΥΝDP (ΔΠΑ). 4. Ως ο επίσημος υπεύθυνος υλοποίησης του έργου PCI EuroAsia Interconnector, προχωρήσαμε σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες οι οποίες προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 347/2013 για την πρόοδο της ανάπτυξης του PCI EuroAsia Interconnector. Ειδικότερα, δεδομένου ότι το PCI EuroAsia Interconnector έχει φθάσει σε επαρκή χρόνο ωρίμανσης, υποβάλαμε στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) στην Ελλάδα και στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) επενδυτική αίτηση για διασυνοριακή κατανομή κόστους, η οποία θεωρήθηκε πλήρης από τις ΡΑΕ και ΡΑΕΚ, βάσει της οποίας η ΡΑΕ και η ΡΑΕΚ κατέληξαν σε συμφωνία για τη διασυνοριακή κατανομή κόστους του PCI EuroAsia Interconnector τη 10η Οκτωβρίου 2017 (δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Κυβέρνησης επισυνάπτεται στην παρούσα). 5. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 347/2013, υποβάλαμε φάκελο αίτησης για την αδειοδότηση του τμήματος διασύνδεσης της Κρήτης με την Αττική ως αναπόσπαστο τμήμα του PCI EuroAsia Interconnector προς τη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης στην Ελλάδα και προχωρούμε στις διαδικασίες αδειοδότησης. Η κατασκευή του τμήματος Κρήτη Αττική του EuroAsia Interconnector προβλέπεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2020.

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ

Οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν τη ζωτική σημασία του συνολικού έργου για την ασφάλεια της τροφοδότησης της νήσου Κρήτης. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΑΔΜΗΕ καταβάλλει προσπάθειες για την ταχύτερη δυνατή υλοποίηση και των δύο φάσεων του έργου, ώστε να εξασφαλισθεί η αξιόπιστη τροφοδότηση των ηλεκτρικών φορτίων της Κρήτης.

Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει η ΔΕΗ:

1. Κατά την άποψη του ΑΔΜΗΕ δεν αφορούν το σχεδιασμό του Συστήματος, όπως αυτός περιλαμβάνεται στο ΔΠΑ, αλλά αποτελούν σχόλια επί του ευρύτερου Νομοθετικού και Ρυθμιστικού Πλαισίου.
2. Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι οι τεχνικές προδιαγραφές της υποδομής του ΑΔΜΗΕ η οποία θα χρησιμοποιηθεί για τη λειτουργία της Αγοράς Εξισορρόπησης προβλέπουν την περίπτωση των ζωνών, για τη Διαδικασία Ενοποιημένου Προγραμματισμού, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν εάν αυτό απαιτηθεί από το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγουν ο ΕΣΑΗ και ο EuroAsia Interconnector:

Ο ΑΔΜΗΕ διερευνά τις αναγκαίες συνεργασίες και συνέργειες μεταξύ της Φάσης II της διασύνδεσης της Κρήτης με το ΕΣΜΗΕ και του έργου "EuroAsia Interconnector". Σε αυτό το πλαίσιο, διαπραγματεύεται τη σύναψη Συμφωνίας Μετόχων (Shareholders Agreement) με το φορέα υλοποίησης του έργου, έχοντας ήδη προχωρήσει στη σύναψη του σχετικού Μνημονίου Κατανόησης (Memorandum of Understanding). Εάν οι διαπραγματεύσεις καταλήξουν σε συμφωνία, τότε η Φάση II της διασύνδεσης της Κρήτης είναι δυνατό να συνδυασθεί με το έργο "EuroAsia Interconnector". Σε αντίθετη περίπτωση και έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών οι οποίες απαιτούνται σύμφωνα με το ισχύον εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, για τη Φάση II της διασύνδεσης της Κρήτης με το ΕΣΜΗΕ ισχύει το χρονοδιάγραμμα το οποίο αναφέρεται στο Παράρτημα I του Σχεδίου ΔΠΑ 2019 - 2028. Ο ΑΔΜΗΕ διερευνά τις αναγκαίες συνεργασίες και συνέργειες μεταξύ της Φάσης II της διασύνδεσης της Κρήτης με το ΕΣΜΗΕ και του έργου "EuroAsia Interconnector". Σε αυτό το πλαίσιο έχει ήδη προχωρήσει στη σύναψη του σχετικού Μνημονίου Κατανόησης (Memorandum of Understanding) με το φορέα της υλοποίησης του έργου "EuroAsia Interconnector". Έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών οι οποίες απαιτούνται σύμφωνα με το ισχύον εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, για τη Φάση II της διασύνδεσης της Κρήτης με το ΕΣΜΗΕ ο ΑΔΜΗΕ είναι υποχρεωμένος να προγραμματίζει τη διασύνδεση της Κρήτης με την Αττική.

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

2. Διασύνδεση Κυκλάδων

ΔΕΗ	<p>Σύμφωνα με το προηγούμενο ΔΠΑ 2018-2027, η ενίσχυση της καλωδιακής σύνδεσης «Άνδρος - Λιβάδι» προβλεπόταν να ολοκληρωθεί το πρώτο εξάμηνο του 2018. Στο τρέχον ΔΠΑ 2019-2028 παρατηρείται καθυστέρηση του συγκεκριμένου έργου κατά 1,5-2 έτη περίπου. Θεωρούμε ότι τα έργα ενίσχυσης της διασύνδεσης της Άνδρου θα πρέπει να επιταχυνθούν ώστε να επιλυθεί το χρόνιο πρόβλημα λειτουργίας άνευ αποζημίωσης του ΑΣΠ Άνδρου (εγκατεστημένης ισχύος 14,1 MW) σε περιπτώσεις αδυναμίας τροφοδότησης της Άνδρου από το Διασυνδεδεμένο Σύστημα λόγω τοπικών περιορισμών του Συστήματος Μεταφοράς.</p> <p>Γενικότερα για τους ΑΣΠ των υπό διασύνδεση Κυκλάδων παρατηρούμε ότι το ΔΠΑ προβλέπει τη διατήρηση του παραγωγικού δυναμικού στα νησιά, ακόμη και μετά την ολοκλήρωση της διασύνδεσης. Αυτό συνεπάγεται σημαντικές δαπάνες από πλευράς ΔΕΗ Α.Ε., κυρίως πάγιες (για τη διατήρηση της διαθεσιμότητας του παραγωγικού δυναμικού), αλλά και μεταβλητές (στο ποσοστό που το παραγωγικό δυναμικό καλείται να λειτουργήσει για λόγους ενεργειακής επάρκειας και ασφάλειας τροφοδοσίας). Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη να καθορισθούν ρυθμιστικά οι όροι λειτουργίας και ο τρόπος αποζημίωσης των συγκεκριμένων Μονάδων.</p>
Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ	<p>Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει η <u>ΔΕΗ</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η ασφαλής τροφοδότηση της Άνδρου επιτυγχάνεται, εκτός από την ενίσχυση της καλωδιακής σύνδεσης «Άνδρος - Λιβάδι», και με τη νέα καλωδιακή σύνδεση Σύρου - Τήνου η οποία περιλαμβάνεται στην Α΄ Φάση διασύνδεσης των Κυκλάδων και η οποία έχει ήδη ηλεκτρισθεί από τις αρχές του Μαρτίου του 2018. Με αυτή τη διασύνδεση διασφαλίζεται η διπλή τροφοδότηση του Υ/Σ Άνδρου, με αποτέλεσμα οι καταστάσεις κατά τις οποίες ενδέχεται να απαιτηθεί η θέση του ΑΣΠ εντός λειτουργίας να περιορίζονται σημαντικά έναντι της προηγούμενης ακτινικής τροφοδότησης του Υ/Σ Άνδρου. Ο ΑΔΜΗΕ έχει ζητήσει τη διατήρηση του ΑΣΠ Άνδρου σε ψυχρή εφεδρεία για την αντιμετώπιση ακραίων καταστάσεων, έως την ολοκλήρωση και της Β΄ Φάσης της Διασύνδεσης των Κυκλάδων. Τότε προβλέπεται να δρομολογηθεί η σταδιακή απόσυρση των μονάδων του σταθμού. 2. Κατά την άποψη του ΑΔΜΗΕ δεν αφορούν το σχεδιασμό του Συστήματος, όπως αυτός περιλαμβάνεται στο ΔΠΑ, αλλά αποτελούν σχόλια επί του ευρύτερου Νομοθετικού και Ρυθμιστικού Πλαισίου.

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

3. Στρατηγική διασύνδεσης αυτόνομων νησιωτικών συστημάτων με το ΕΣΜΗΕ

ΕΣΑΗ	<p>Ενότητα 3.8.2 Το τελικό ΔΠΑ για την περίοδο 2019-2028, που θα εγκριθεί φέτος από τη ΡΑΕ, θα πρέπει να περιλαμβάνει συγκεκριμένη ανάλυση και χρονοδιάγραμμα για τη διασύνδεση των Δωδεκανήσων και των νησιών του Βορείου Αιγαίου με το Διασυνδεδεμένο Σύστημα.</p>
Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ	<p>Αναφορικά με το ειδικότερο ζήτημα το οποίο θίγει ο <u>ΕΣΑΗ</u>:</p> <p>Η προώθηση των διασυνδέσεων αυτόνομων ηλεκτρικών νησιωτικών συστημάτων με το ΕΣΜΗΕ αποτελεί σήμερα μία από τις πρώτες προτεραιότητες του ΑΔΜΗΕ. Όπως είναι γνωστό, ο ΑΔΜΗΕ βρίσκεται σε ώριμο στάδιο υλοποίησης δύο (2) μεγάλων έργων διασυνδέσεων νησιών. Συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • σε ότι αφορά τη διασύνδεση των Βορείων νησιών των Κυκλάδων με το ΕΣΜΗΕ, η Α΄ Φάση του έργου βρίσκεται σε τελικό στάδιο ολοκλήρωσης, η Β΄ Φάση πρόκειται να ολοκληρωθεί με μικρή χρονική ολίσθηση από την Α΄ Φάση, ενώ για τη Γ΄ Φάση στόχος του ΑΔΜΗΕ είναι η ολοκλήρωσή της έως το τέλος του 2020. Στο Σχέδιο ΔΠΑ για την περίοδο 2019 - 2028 περιλαμβάνεται επίσης συγκεκριμένη ανάλυση και χρονοδιάγραμμα για τη διασύνδεση των νησιών των Νοτίων και Δυτικών Κυκλάδων (Δ΄ Φάση Διασύνδεσης των Κυκλάδων) • σε ότι αφορά τη διασύνδεση της Κρήτης η οποία προωθείται σε δύο (2) φάσεις, η Φάση Ι της διασύνδεσης με την Πελοπόννησο βρίσκεται στο στάδιο της διακήρυξης, ενώ η Φάση ΙΙ της διασύνδεσης με την Αττική βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο μελετών και σχεδιασμού. <p>Σε ό, τι αφορά την προώθηση της διασύνδεσης των υπολοίπων νησιών, μεταξύ αυτών και των νησιών της Δωδεκανήσου, με βάση τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις και στο πλαίσιο της εφαρμογής και της απόφασης 2014/536/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συγκροτήθηκε με την υπ' αριθμ. 469/2015 απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας η Επιτροπή Εξέτασης Οικονομικότητας του τρόπου ηλεκτροδότησης των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών (ΜΔΝ), η οποία έχει επιφορτισθεί με τη διερεύνηση των τεχνικοοικονομικών επιλογών ηλεκτροδότησης των ΜΔΝ, είτε μέσω της διασύνδεσής τους με το ΕΣΜΗΕ ή το Διασυνδεδεμένο με αυτό Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) στη βάση της οικονομικότερης και τεχνικά εφικτής λύσης διασύνδεσης, είτε με την εξακολούθηση της ηλεκτροδότησής τους ως ΜΔΝ και την έκδοση σχετικού πορίσματος.</p> <p>Η τεχνικοοικονομική διερεύνηση λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια, τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες όπως καθορίζονται με απόφαση της ΡΑΕ έπειτα από τη σχετική εισήγηση της Επιτροπής και πραγματοποιείται σύμφωνα με την προκαταρκτική εξέταση των τεχνικών λύσεων της διασύνδεσης ή της αυτόνομης ανάπτυξης του ηλεκτρικού συστήματος ΜΔΝ, η οποία βασίζεται στις επικρατούσες τεχνολογικές επιλογές και στη διεθνή εμπειρία από την κατασκευή παρόμοιων έργων. Με βάση τα αποτελέσματα της προαναφερθείσας διερεύνησης συντάσσονται και υποβάλλονται τα πορίσματα, ανά διασύνδεση ή ομάδα διασυνδέσεων, προς τους αρμόδιους Διαχειριστές ΕΣΜΗΕ, ΕΔΔΗΕ και Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, ώστε να εισηγηθούν στη ΡΑΕ σχετικά με την οικονομικότητα της ηλεκτροδότησης των νησιών.</p> <p>Έως σήμερα έχει ολοκληρωθεί και υποβληθεί από την Επιτροπή προς τους αρμόδιους Διαχειριστές σχετικό Πόρισμα για την επέκταση της υπό κατασκευή διασύνδεσης των Κυκλάδων προς τα νησιά των Νοτίων και Δυτικών Κυκλάδων (από 03.11.2016), το Πόρισμα επί της οικονομικότητας της ηλεκτροδότησης και των νησιών του Νοτιοανατολικού Αιγαίου (με κέντρο βάρους τα νησιά Ρόδο και Κω) το οποίο αναφέρεται στα Δωδεκάνησα (29.11.2017), ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η διαμόρφωση του αντιστοίχου Πορίσματος και για τα νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου (με κέντρο βάρους τα νησιά Λέσβο και Χίο).</p> <p>Σε ότι αφορά τη διασύνδεση των Νοτίων και Δυτικών Κυκλάδων, με βάση τα προτεινόμενα στο Πόρισμα της Επιτροπής ο ΑΔΜΗΕ προχώρησε σε περαιτέρω μελέτες και διερευνήσεις και κατέληξε σε έναν προτεινόμενο σχεδιασμό για την πραγματοποίηση της διασύνδεσης, ο οποίος έχει υποβληθεί στη ΡΑΕ (η απόφαση τη οποίας εκκρεμεί) και περιλαμβάνεται στο Σχέδιο ΔΠΑ για την περίοδο 2019 - 2028 (Δ΄ Φάση Διασύνδεσης των Κυκλάδων), όπως προαναφέρθηκε.</p> <p>Σε ότι αφορά τη Διασύνδεση των Δωδεκανήσων βρίσκονται σε εξέλιξη οι σχετικές μελέτες από πλευράς ΑΔΜΗΕ, ώστε να διατυπωθεί η Εισήγησή του προς τη ΡΑΕ σχετικά με τον προτεινόμενο τρόπο διασύνδεσής τους με το ΕΣΜΗΕ. Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, έπειτα από την έκδοση της σχετικής απόφασης από τη ΡΑΕ αυτό το έργο πρόκειται να περιληφθεί σε ΔΠΑ επόμενης περιόδου.</p>

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

4. Έργα 400 kV στην Πελοπόννησο

ΔΕΗ	<p>§ 3.3.3: Η μη αποπεράτωση της ανάπτυξης του δικτύου 400 kV στην Πελοπόννησο (τουλάχιστον του άξονα 400 kV ΚΥΤ Μεγαλόπολης - Πάτρα - Σύστημα, που παρουσιάζει την μεγαλύτερη αδειοδοτική ωριμότητα) δημιουργεί συνθήκες μη αποδοτικής εκμετάλλευσης της Μονάδας 5 του ΑΗΣ Μεγαλόπολης [η οποία ήδη βρίσκεται σε διαδικασία Προσωρινής Παραλαβής, (τουτέστιν έχει περατωθεί η δοκιμαστική της λειτουργία)], καθαρής μέγιστης ισχύος 811 MW και η οποία μέχρι την ολοκλήρωση της ενίσχυσης του Συστήματος Πελοποννήσου πρακτικά δεν μπορεί να λειτουργήσει πάνω από τα 400 MW, όταν λειτουργούν ταυτόχρονα οι δύο λιγνιτικές Μονάδες της Μεγαλόπολης και οι ΑΠΕ, λόγω συμφόρησης του Δικτύου. Άρα η καθυστέρηση επέκτασης του Συστήματος 400 kV προς την Πελοπόννησο στερεί πάνω από 400 MW από το Διασυνδεδεμένο Σύστημα, το οποίο μάλιστα -σύμφωνα και με την πιο πρόσφατη Μελέτη Επάρκειας του ΑΔΜΗΕ- θα εμφανίσει προβλήματα επάρκειας στο προσεχές μέλλον, δηλαδή αμέσως μόλις αποσυρθούν οριστικά οι ΑΗΣ Καρδιάς και Αμυνταίου λόγω συμπλήρωσης των επιτρεπόμενων ωρών λειτουργίας τους. Με βάση τα παραπάνω, αλλά και με βάση την πρόσφατη εμπειρία από την ενεργειακή κρίση Δεκ 2016 - Ιαν 2017, θεωρείται εξαιρετικά κρίσιμη η επιτάχυνση του συγκεκριμένου έργου με κάθε δυνατό μέσο.</p> <p>Σημειώνεται ότι κατά την υποβολή από τον ΔΕΣΜΗΕ της Προσφοράς Σύνδεσης της Μονάδας 5 (έτος 2010), το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα της ανάπτυξης του δικτύου 400 kV στην Πελοπόννησο ανέφερε ως έτος περάτωσης της υλοποίησης το 2014 (Επιστολή ΔΕΣΜΗΕ/1137/23.09.2010).</p> <p>Επίσης, σημειώνεται για μία ακόμη φορά ότι το θέμα της καθυστέρησης της επέκτασης του Συστήματος 400 kV στην Πελοπόννησο έχει επισημανθεί πλειστάκις με αλληλογραφία στο παρελθόν (ενδεικτικές Επιστολές ΔΣΤΡ/261/14.03.2014, ΔΜΚΘ/3372/14.07.2014, ΔΣΤΡ/891/17.7.2014, ΔΣΤΡ/206/15.03.2017 κλπ).</p> <p>Παρά τα ανωτέρω, στα αναφερόμενα στο υπό διαβούλευση Δεκαετές Πρόγραμμα του ΑΔΜΗΕ 2019-2028, υπάρχει περαιτέρω διολίσθηση στην υλοποίηση μεταξύ άλλων και του άξονα 400 kV ΚΥΤ Μεγαλόπολης - Πάτρα - Σύστημα, όπου αναφέρεται περάτωση το νωρίτερο το Α' εξάμηνο του 2019, (βλ. Παράρτημα Ι, Πίνακας Ο2, Ομάδα Έργων 14.4).</p> <p>Με βάση τα ανωτέρω, ζητείται εκ νέου ενημέρωση και για τις ενέργειες που έχουν δρομολογηθεί από τους αρμόδιους φορείς, [βλ. και Απόφαση ΡΑΕ/560/25.11.2013/παρ.Γ(α)], ώστε να επιταχυνθεί η υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη σημασία του για την ενίσχυση του Συστήματος, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται και στην υπόψη Απόφαση της ΡΑΕ.</p> <p>Επίσης επισημαίνεται ότι στην παρ. 2.2.3 του υπό διαβούλευση ΔΠΑ του ΑΔΜΗΕ, στην τρίτη υποπαράγραφο, η διατύπωση του θέματος επί το ορθότερο πρέπει να είναι ως εξής: “Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική Σύμβαση Σύνδεσης, μέχρι τη θέση σε λειτουργία των έργων 400 kV στην Πελοπόννησο, μέρος της παραπάνω ισχύος (811 MW) μπορεί εγγυημένα να απορροφηθεί από το Σύστημα, εφ’ όσον τη δεδομένη περίοδο είναι σε λειτουργία οι λιγνιτικές Μονάδες III & IV της Μεγαλόπολης”.</p> <p>Σε κάθε περίπτωση οι συνθήκες που επικρατούν στο σύστημα της Πελοποννήσου αναδεικνύουν ανάγλυφα το πρόβλημα της ανυπαρξίας των κατάλληλων μηχανισμών, αγοραστικών και τεχνολογικών, για την αντιμετώπιση του προβλήματος της υπερεπάρκειας πόρων που θα προκύψει με τη σταδιακή μεγέθυνση της διείσδυσης των μονάδων ΑΠΕ. Η μέχρι τώρα εμπειρία έχει αποδείξει ότι ο ίδιος Διαχειριστής έχει βρεθεί στην ανάγκη να αξιοποιήσει τη μέγιστη διαθέσιμη ισχύ της μονάδας V του ΑΗΣ Μεγαλόπολης, για να αντιμετωπίσει και την έντονη μεταβλητότητα των παρουσιαζόμενων φορτίων, ωστόσο δεν δείχνει μέχρι σήμερα την ετοιμότητα να προωθήσει τις κατάλληλες παρεμβάσεις για την ευέλικτη υιοθέτηση κατάλληλων λύσεων, όπως για παράδειγμα η δημιουργία μίας πρόσθετης ζώνης φορτίου στο Σύστημα.</p>
ΕΣΑΗ	<p>Ενότητα 3.3.3: Η λειτουργία των συμβατικών μονάδων παραγωγής και οι δυνατότητες του Συστήματος Μεταφοράς στην Πελοπόννησο για απορρόφηση ενέργειας έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρισμού. Για αυτό το λόγο το ΔΠΑ θα πρέπει να αποτυπώνει τα υφιστάμενα όρια (σωρευτικά ή/και ανά μονάδα) στην απορρόφηση ενέργειας από τις συμβατικές μονάδες που είναι εγκατεστημένες στην περιοχή καθώς και αντιστοίχιση συγκεκριμένων έργων επέκτασης του Συστήματος Μεταφοράς στην Πελοπόννησο - όπως αυτά αποτυπώνονται στο Παράρτημα (σελ. 78, 81, 105-106) του σχεδίου ΔΠΑ - με συγκεκριμένα επίπεδα αύξησης αυτών των ορίων.</p>

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ

Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει η ΔΕΗ και ο ΕΣΑΗ:

Ο ΑΔΜΗΕ καταβάλλει κάθε προσπάθεια για την προώθηση και την ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων αδειοδοτικών διαδικασιών για κάθε επιμέρους έργο, εξαντλώντας τα περιθώρια της συνεννόησης με τους τοπικούς φορείς. Η μακροχρόνια εμπλοκή με το Πανεπιστήμιο Πατρών για την πρόσκτηση του γηπέδου του θερματικού ζεύξης του υπογείου με το εναέριο τμήμα της Γ.Μ. 400 kV από τη Μεγαλόπολη προς το Δυτικό Σύστημα, καθώς και για τη ζώνη δουλείας για τη διέλευση του υπογείου τμήματος της Γ.Μ. εντός του τμήματος του χώρου του Πανεπιστημίου, οδήγησε τον ΑΔΜΗΕ στην αναζήτηση άλλου χώρου της εγκατάστασης του θερματικού ζεύξης (η διέλευση του υπογείου τμήματος εντός του χώρου του Πανεπιστημίου είναι μονόδρομος, εξαιτίας της μη ύπαρξης εναλλακτικής διαδρομής). Την 09.12.2016 και έπειτα από επισταμένη διερεύνηση, υποβλήθηκε η νέα τροποποιητική ΜΠΕ επί της εκδοθείσας ΑΕΠΟ, στην οποία προβλέπεται η εγκατάσταση του θερματικού της ζεύξης εκτός του χώρου του Πανεπιστημίου και εντός δημόσιας δασικής έκτασης. Έπειτα από την έγκριση αυτής της ΜΠΕ, την 07.07.2017 εκδόθηκε η τροποποίηση της σχετικής ΑΕΠΟ. Αναμένεται από τον Οκτώβριο του 2017 η έγκριση του Δασαρχείου Πατρών ώστε να αρχίσουν οι εργασίες της εγκατάστασης του θερματικού ζεύξης. Η πρόσθετη όδευση (έως το θερματικό της ζεύξης) των υπογείων καλωδίων της Γ.Μ. 400 kV θα είναι εκτός του χώρου του Πανεπιστημίου Πατρών και δεν απαιτείται απαλλοτρίωση για τη ζώνη της δουλείας τους.

Με δεδομένα τα προαναφερθέντα, η Γ.Μ. 400 kV στο σύνολό της (εναέρια-υπόγεια-υποβρύχια-υπόγεια-εναέρια) θα ολοκληρωθεί έως την αρχή του 2019.

Κατά τα λοιπά, έχει σχεδόν ολοκληρωθεί το εναέριο τμήμα της Γ.Μ. στην πλευρά της Π.Ε. της Αιτωλοακαρνανίας. Το εναέριο τμήμα της Γ.Μ. εντός της Π.Ε. της Αρκαδίας κατασκευάζεται ήδη από τα συνεργεία του ΑΔΜΗΕ (70 % αυτού έχει ολοκληρωθεί) και εντός των προσεχών εβδομάδων θα αρχίσει η κατασκευή του εναερίου τμήματος εντός της Π.Ε. της Αχΐας από τον Ανάδοχο του έργου.

Η Ενότητα 2.2.3 παραμένει ως έχει σύμφωνα με τη σχετική Σύμβαση Σύνδεσης στο Σύστημα.

Σχετικά με τη δημιουργία μίας πρόσθετης ζώνης φορτίου στο Σύστημα εκτός του ότι αποτελεί ρυθμιστικό θέμα σημειώνεται ότι και σε αυτή την περίπτωση θα απαιτηθεί αρκετό χρονικό διάστημα για να υλοποιηθούν οι σχετικές τροποποιήσεις στο υπάρχον λογισμικό του Συστήματος για τη Διαχείριση της Αγοράς και του Συστήματος Εκκαθάρισης αυτής.

Σχετικά με την απορρόφηση της ενέργειας από το Σύστημα, η οποία παράγεται από τις εγκατεστημένες Συμβατικές Μονάδες στην Πελοπόννησο, θα είναι εφικτή έπειτα από την ολοκλήρωση των έργων όπως περιγράφεται στην Ενότητα 2.2.3 του Σχεδίου ΔΠΑ 2019 - 2028.

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

5. ΚΥΤ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ και Σύνδεσή του με το Σύστημα 400 και 150 kV

ΔΕΗ	Επισημαίνεται ότι <u>δεν υπάρχει περιθώριο περαιτέρω καθυστέρησης</u> των ηλεκτρίσεων των γραμμών που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι Πίνακας Ο2 Ομάδα Έργων 17.3, (έργων αρμοδιότητας ΑΔΜΗΕ), του υπό διαβούλευση ΔΠΑ 2019-2028, γιατί θα δημιουργηθούν προβλήματα καθυστέρησης αναφορικά με τον συγχρονισμό της Μονάδας 5 Πτολεμαΐδας στο Δίκτυο. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι ο Προγραμματισμός υλοποίησης των υποέργων ΓΜ 400 Π.9, ΓΜ 150 Π.7 και ΓΜ 400 Π.13 που αναφέρονται στον Πίνακα Ο2 Ομάδα Έργων 17.3 <u>ουδόλως συναρτάται με την πρόοδο υλοποίησης του Έργου κατασκευής της Μονάδας 5 Πτολεμαΐδας</u> και προς τούτο πρέπει να τηρηθούν απαρεγκλίτως οι καταληκτικές ημερομηνίες περάτωσης τους που αναφέρονται στον υπόψη Πίνακα Ο2.
Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ	Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει η <u>ΔΕΗ</u> : Οι σχετικές πληροφορίες οι οποίες περιλαμβάνονται στο Σχέδιο ΔΠΑ 2019 - 2028 είναι απόλυτα συμβατές με τα προαναφερθέντα.

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

6. Προετοιμασία έγκαιρης λειτουργίας της Αγοράς Εξισορρόπησης

<p>ΕΣΑΗ</p>	<p>Ενότητα 3.3.13: Το παρόν σχέδιο ΔΠΑ αναφέρει ότι η προμήθεια του συστήματος για τη νέα Αγορά Εξισορρόπησης που θα λειτουργεί ο ΑΔΜΗΕ θα γίνει εντός του 2019. Θεωρείται ότι η έναρξη της Αγοράς Εξισορρόπησης δε θα πρέπει να αφήνεται χρονικά από την εκκίνηση των υπόλοιπων νέων αγορών ηλεκτρισμού ώστε οι Συμμετέχοντες στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών, να έχουν από την αρχή στη διάθεσή τους όλο το εύρος των αγορών. Για αυτό το λόγο θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι το χρονοδιάγραμμα λειτουργίας της Αγοράς Εξισορρόπησης θα προβλέπει ολοκλήρωση την ίδια χρονική στιγμή - άσχετα από τα ενδιάμεσα στάδια - με ό,τι προβλέπεται για τη λειτουργία των υπόλοιπων αγορών.</p>
<p>Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ</p>	<p>Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει ο <u>ΕΣΑΗ</u>: Ο ΑΔΜΗΕ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του θα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη της ολοποίησης της απαραίτητης σχετικής υποδομής, σε συντονισμό και σε συνεργασία με τους άλλους φορείς, για την εφαρμογή του νέου μοντέλου της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο θα είναι συμβατό με το Ευρωπαϊκό μοντέλο - στόχο (target model). Ο ΑΔΜΗΕ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη της ολοποίησης της απαραίτητης σχετικής υποδομής για τη λειτουργία της Αγοράς Εξισορρόπησης, για την εφαρμογή του νέου μοντέλου της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο θα είναι συμβατό με το Ευρωπαϊκό μοντέλο - στόχο (target model). Για αυτό το σκοπό έχει προκηρύξει σχετικό διεθνή διαγωνισμό από τον Οκτώβριο του 2017, ο οποίος ευρίσκεται σε εξέλιξη. Αναμένεται ότι στο τέλος του Απριλίου του 2018 θα αναδειχθεί ο Ανάδοχος και στη συνέχεια θα υπογραφεί η σχετική Σύμβαση. Η διάρκεια της ολοποίησης του έργου προβλέπεται ότι θα είναι δώδεκα (12) μήνες, συμπεριλαμβανομένων των δοκιμών της λειτουργίας.</p>

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

7. Πρόβλεψη της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας και των αιχμών ζήτησης

ΕΣΑΗ	<p>Ενότητα 2.3.2: Όσον αφορά στις παραδοχές για την ανάπτυξη του ΑΕΠ - οι οποίες και χρησιμοποιούνται ως βασική μεταβλητή εισόδου για την πρόβλεψη της ζήτησης ενέργειας - εκ νέου υπογραμμίζεται ότι ο ΑΔΜΗΕ χρησιμοποιεί τις κεντρικές προβλέψεις των διεθνών οργανισμών όχι για να υπολογίσει τη ζήτηση ενέργειας στο Σενάριο Αναφοράς, όπως θα ήταν αναμενόμενο, αλλά στο Σενάριο Υψηλής Ζήτησης. Θα πρέπει επίσης να αποσαφηνισθεί στο σχέδιο ΔΠΑ εάν η εξέλιξη του ΑΕΠ είναι ο καθοριστικός παράγοντας για την εξέλιξη της ζήτησης ή εάν ο βαθμός ελαστικότητας της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας ως προς το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ θα παραμείνει μικρός.</p> <p>Για να είναι δυνατή η σύγκριση της ζήτησης ενέργειας στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα ανάμεσα στα διαφορετικά έτη θα πρέπει να δοθεί ξεχωριστά η ζήτηση των νησιών των Κυκλάδων που αναμένεται να καλυφθεί από το Διασυνδεδεμένο Σύστημα το 2018 καθώς και η αντίστοιχη ζήτηση της Κρήτης που αναμένεται να καλυφθεί από τη διασύνδεση Πελοπόννησος-Κρήτη το 2020 και το 2021.</p>
Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ	<p>Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει ο <u>ΕΣΑΗ</u>: Οι επικαιροποιημένες προβλέψεις του ΑΔΜΗΕ για την εξέλιξη της συνολικής ζήτησης (όπως αυτές περιλαμβάνονται στο Σχέδιο προς ΡΑΕ ΔΠΑ 2019 - 2028) βασίζονται στις πλέον πρόσφατα δημοσιοποιημένες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Φεβρουάριος 2018) οι οποίες και λαμβάνονται υπόψη τόσο στο Σενάριο Μέσης Ανάπτυξης, όσο και στο Σενάριο Υψηλής Ανάπτυξης για την περίοδο έως και το 2019. Για την περίοδο έπειτα από το 2020, χρησιμοποιήθηκαν οι προβλέψεις του ΔΝΤ για τη διαμόρφωση του σεναρίου Υψηλής Ανάπτυξης, καθώς την περίοδο κατά την οποία πραγματοποιήθηκε αυτή η πρόβλεψη, αυτό το σενάριο αποτελούσε και το πλέον αισιόδοξο σενάριο, συγκρινόμενο με τις προβλέψεις άλλων φορέων (ΟΟΣΑ).</p> <p>Όπως αναφέρεται και στο κείμενο, ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ ιστορικά είναι καθοριστικός παράγοντας για την εξέλιξη της ζήτησης, παρά ταύτα στις επικαιροποιημένες προβλέψεις του ΑΔΜΗΕ έχει θεωρηθεί ότι ο βαθμός της ελαστικότητας της ζήτησης της ηλεκτρικής ενέργειας ως προς το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ θα παραμείνει μικρός.</p> <p>Το ακριβές μέγεθος της ενέργειας το οποίο θα διακινείται ετησίως προς την Κρήτη μέσω της AC διασύνδεσης κατά την περίοδο 2020 - 2023 θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από το σχήμα της παραγωγής το οποίο θα διατηρηθεί στην Κρήτη. Για τους σκοπούς της πρόβλεψης της συνολικής ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά την περίοδο αυτή έχει θεωρηθεί ως ακραία συνθήκη η ωριαία μεταφορά ισχύος προς την Κρήτη ίση με 180 MW.</p> <p>Σε κάθε περίπτωση, και ανεξαρτήτως από την τελική διαμόρφωση της ζήτησης τα επόμενα χρόνια, ο ΑΔΜΗΕ θεωρεί ότι η υλοποίηση των έργων τα οποία περιλαμβάνονται στο ΔΠΑ 2019 - 2028 εξασφαλίζουν την ασφάλεια του Συστήματος, καθώς ο αρχικός σχεδιασμός αυτών στόχευε στην εξυπηρέτηση πολύ υψηλότερων φορτίων.</p>

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

8. Γενικές παρατηρήσεις της ΔΕΗ Α.Ε. (αποθήκευση ενέργειας, Demand response)

ΔΕΗ	Με αφορμή τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2.2.4.3 «Μελλοντικές Προκλήσεις» παρατηρείται ότι ναι μεν γίνεται αναφορά στην ανάγκη προώθησης επενδύσεων αποθήκευσης ενέργειας αλλά αποφεύγεται η οποιαδήποτε αναφορά στις ελλείψεις που υπάρχουν στο κανονιστικό και θεσμικό πλαίσιο για τη στήριξη αυτών των επενδύσεων και στα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για τη θεραπεία του θέματος. Επί πλέον απουσιάζει η αναφορά στην ανάγκη θέσπισης μέτρων που θα βοηθούσαν την ενωριότερη εμπλοκή της διαχείρισης της ζήτησης (Demand response) στην αντιμετώπιση της μεταβλητότητας της λειτουργίας των μονάδων ΑΠΕ. Από ότι γίνεται αντιληπτό η εκμετάλλευση της ιδέας έχει αφεθεί προς υλοποίηση στα πλαίσια της νέας οργάνωσης των αγορών μέσω των υπό διαβούλευση νέων κωδίκων, πράγμα όμως που δεν βοηθάει τη βραχυπρόθεσμη διασφάλιση της ασφάλειας εφοδιασμού του Συστήματος.
Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ	Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει η <u>ΔΕΗ</u> : 1. Κατά την άποψη του ΑΔΜΗΕ δεν αφορούν το σχεδιασμό του Συστήματος, όπως αυτός περιλαμβάνεται στο ΔΠΑ, αλλά αποτελούν σχόλια επί του ευρύτερου Νομοθετικού και Ρυθμιστικού Πλαισίου.

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

9. Target Model Ενοποίηση Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ελλάδας, Ιταλίας και Βουλγαρίας) και αντίστοιχες Ηλεκτρικές Διασυνδέσεις

EBIKEN	<p>Η ενοποίηση των Ευρωπαϊκών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί κεντρική ευρωπαϊκή πολιτική στο πλαίσιο του Μοντέλου Στόχου (target model). Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται η ενοποίηση της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τις αντίστοιχες της Ιταλίας και της Βουλγαρίας έως το 2020.</p> <p>Στο κείμενο της διαβούλευσης αναφέρεται: “Η ανάπτυξη των διεθνών ηλεκτρικών διασυνδέσεων της χώρας μας αποτελεί σημαντική προτεραιότητα ...” καθώς “... αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ενοποίηση των εθνικών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας (σύμφωνα με το κριτήριο της Barcelona, η ελάχιστη ικανότητα εισαγωγής ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίση με το 10 % της εγκατεστημένης ισχύος παραγωγής σε κάθε χώρα)”.</p> <p>Η τυπική ικανοποίηση του ανωτέρω στόχου 10 % από τη χώρα μας δεν πρέπει να μας εφησυχάζει. Είναι γνωστό σε όλους μας το σημαντικό πρόβλημα έλλειψης αξιοπιστίας της γραμμής ηλεκτρικής διασύνδεσης της χώρας μας με την Ιταλία, γεγονός που ακυρώνει στην πράξη την ουσιαστική ενοποίηση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας μας με την αντίστοιχη Ιταλική.</p> <p>Προβληματίζει το γεγονός ότι στο κείμενο της Διαβούλευσης δε γίνεται αφενός η παραμικρή αναφορά στο πρόβλημα αξιοπιστίας της γραμμής με την Ιταλία αφετέρου δεν προτείνεται η αναβάθμισή της ως αναγκαιότητα και έργο προτεραιότητας στο δεκαετές πρόγραμμα.</p> <p>Είναι σαφές ότι η διαδικασία για να ενταχθεί ένα τέτοιο έργο στο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ENTSO και στα έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (PCI), όπως το έργο αναβάθμισης της γραμμής διασύνδεσης με τη Βουλγαρία, απαιτεί χρόνο και αντίστοιχη τεκμηρίωση. Προϋπόθεση όμως είναι να ενταχθεί το έργο στο υπό διαβούλευση 10ετές πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ.</p> <p>Προς υποστήριξη των ανωτέρω παρατίθεται η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 23.11.2017, COM(2017) 718, προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και άλλους φορείς αναφορικά με την ενδυνάμωση των Ευρωπαϊκών δικτύων ενέργειας (Communication on strengthening Europe’s energy networks) στο πλαίσιο εξέτασης αύξησης του ορίου ελάχιστης διασύνδεσης από 10 % σε 15 %.</p> <p>Στην έκθεση καθορίζεται ότι εκείνα τα κράτη μέλη που δεν πληρούν την ικανοποίηση των παρακάτω 3 κριτηρίων θα πρέπει να αυξήσουν τη δυναμικότητα των διεθνών διασυνδέσεών τους.</p> <p>Συγκεκριμένα τα 3 κριτήρια που έθεσε είναι τα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Τα κράτη μέλη πρέπει να σκοπεύουν στην ελαχιστοποίηση των διαφορών μεταξύ των τιμών των χονδρεμπορικών αγορών τους. Όταν υφίσταται διαφορά υψηλότερη των 2 Ευρώ/MWh τότε πρέπει σε πρώτη προτεραιότητα να ληφθούν μέτρα αύξησης των διεθνών διασυνδέσεων.2. Τα κράτη μέλη για τα οποία η ονομαστική δυναμικότητα μεταφοράς των υφιστάμενων διασυνδέσεων είναι χαμηλότερη του 30 % του φορτίου αιχμής πρέπει επειγόντως να διερευνήσουν εναλλακτικές λύσεις για αύξηση των διασυνδέσεων.3. Τα κράτη μέλη για τα οποία η ονομαστική δυναμικότητα μεταφοράς των υφιστάμενων διασυνδέσεων είναι χαμηλότερη του 30 % της ονομαστικής εγκατεστημένης ισχύος των ΑΠΕ πρέπει επειγόντως να διερευνήσουν εναλλακτικές λύσεις για αύξηση των διασυνδέσεων. <p>Το ελληνικό σύστημα προέκυψε ότι δεν ικανοποιεί κανένα από τα 3 ανωτέρω κριτήρια, γεγονός που σημαίνει ότι οι υφιστάμενες διασυνδέσεις δεν επαρκούν και πρέπει άμεσα σε προτεραιότητα να αναπτυχθούν οι διασυνδέσεις με εκείνες τις γειτονικές αγορές για τις οποίες τα ανωτέρω κριτήρια δεν πληρούνται.</p> <p>Βάσει των ανωτέρω προκύπτει ως προτεραιότητα για το Διαχειριστή του ΕΣΜΗΕ σε πρώτη φάση η αποκατάσταση της λειτουργικότητας της ηλεκτρικής διασύνδεσης με την Ιταλία και παράλληλα σε συνεργασία με την Terna να ενταχθεί στα έργα κοινού ενδιαφέροντος ο εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης διασύνδεσης καθώς και ο διπλασιασμός της δυναμικότητάς της.</p>
---------------	--

ΣΧΟΛΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΠΑ 2019 - 2028

<p>Παρατηρήσεις ΑΔΜΗΕ</p>	<p>Αναφορικά με τα ειδικότερα ζητήματα τα οποία θίγει ο <u>ΕΒΙΚΕΝ</u>:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Η αξιοπιστία της ηλεκτρικής διασύνδεσης με την Ιταλία αναμένεται να βελτιωθεί αισθητά με την επικείμενη αναβάθμιση των συστημάτων ελέγχου και προστασίας του συνδέσμου από το Διαχειριστή του Ιταλικού Συστήματος (TERNA) ο οποίος είναι ο ιδιοκτήτης του ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού αλλά και του υποβρυχίου καλωδίου.2. Σε ότι αφορά την αναβάθμιση της υφιστάμενης διασύνδεσης, στο παρελθόν εξεταζόταν από κοινού με την TERNA η πιθανότητα της αύξησης της μεταφορικής ικανότητας με την κατασκευή και ενός δεύτερου συνδέσμου ΣΡ. Εξαιτίας της μεγάλης ανάπτυξης ΑΠΕ στο νότιο τμήμα του Ιταλικού Συστήματος, στο οποίο δεν υπάρχει σημαντική ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, και των περιορισμών της διακίνησης της ηλεκτρικής ενέργειας από και προς το υπόλοιπο Ιταλικό Σύστημα, τα σχέδια της αναβάθμισης της διασύνδεσης έχουν ανασταλεί.3. Σε ότι αφορά την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 23.11.2017, COM(2017), 718 και τα κριτήρια τα οποία θέτει, είναι γεγονός ότι σύμφωνα με τα όσα αναφέρει η έκθεση η Ελλάδα δεν ικανοποιεί τα όρια τα οποία προτείνονται για την επαρκή δυναμικότητα των διασυνδέσεων για το έτος 2030. Ο υπολογισμός αυτός έγινε λαμβάνοντας υπόψη τα σενάρια τα οποία χρησιμοποιήθηκαν στο τελευταίο εγκεκριμένο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ENTSO-E (TYNDP 2016). Αυτά τα τέσσερα σενάρια (Visions 1-4), δημιουργήθηκαν από τον ENTSO-E ώστε να διερευνηθούν οι ανάγκες της ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Συστήματος για τις αρκετά διαφοροποιημένες συνθήκες ως προς την εξέλιξη του φορτίου και του παραγωγικού δυναμικού, το βαθμό διείσδυσης των ΑΠΕ αλλά και τις συνθήκες της λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας το 2030. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι αυτά τα κριτήρια αφορούν μόνο τις διασυνδέσεις με τα Κράτη - Μέλη. Όπως είναι γνωστό το Ελληνικό Σύστημα εκτός από τη Βουλγαρία και την Ιταλία συνδέεται επιπλέον και με την Αλβανία, την ΠΓΔΜ και την Τουρκία με τέσσερις (4) διασυνδετικές γραμμές σημαντικής δυναμικότητας. Ταυτόχρονα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η θεώρηση της εξαιρετικά αυξημένης εγκαταστημένης ισχύος των ΑΠΕ στην Ελλάδα σε κάποια από τα σενάρια του ENTSO-E για το 2030 (~ 25000 MW για το Vision 4). <p>Σε κάθε περίπτωση ο ΑΔΜΗΕ διερευνά τη δυνατότητα της αύξησης της μεταφορικής ικανότητας των Ελληνικών διασυνδετικών γραμμών. Σε αυτό το πλαίσιο και σε ότι αφορά τις διασυνδέσεις στα Βόρεια σύνορα του Ελληνικού Συστήματος, βρίσκεται σε εξέλιξη η κοινή διερευνητική μελέτη με τους Διαχειριστές του Βουλγαρικού και του Τουρκικού Συστήματος για την ανάπτυξη των νέων διασυνδετικών γραμμών συμπεριλαμβανομένης και μιας δεύτερης γραμμής μεταξύ του Τουρκικού και του Ελληνικού Συστήματος. Επιπλέον έχει ενταχθεί στο Δεκαετές Πρόγραμμα του ENTSO-E (TYNDP 2018) το έργο της αναβάθμισης μίας εκ των ηλεκτρικών διασυνδέσεων με την ΠΓΔΜ, ως έργο υπό εξέταση (under consideration), ενώ σύντομα θα ξεκινήσει η μελέτη της σκοπιμότητας του έργου από τους δύο Διαχειριστές. Αυτά τα έργα, εξαιτίας της δομής του δικτύου μεταφοράς της Βαλκανικής χερσονήσου, έχουν ευρύτερη επίδραση στη διασυνοριακή ικανότητα μεταφοράς του Ελληνικού Συστήματος. Ως εκ τούτου η εξεταζόμενη αναβάθμιση της γραμμής μεταφοράς 400 kV Μελίτη (ΕΛ) - Bitola (ΜΚ) εκτός από την αύξηση στη διασυνοριακή ικανότητα μεταφοράς με το Σύστημα της ΠΓΔΜ θα έχει και σημαντική επίδραση στην ικανότητα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ της Ελλάδας και της Βουλγαρίας και προς τις δύο κατευθύνσεις.</p>
--------------------------------------	--